

Το αγιογραφικό έργο του Νικόλαου Παπαστεφάνου στην Κύπρο (Βασίλης Βασιλείου, Θεολόγος-Καθηγητής Συμβουλευτικής & Επαγγελματικής Αγωγής)

/ [Πεμπτούσία](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1PBSDGr>]

Στα έργα του βρίσκουμε την υπογραφή του ως **Νικόλαος ζωγράφος ο Συμαίος**, (εικ. Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου) ή **Νικόλαος έγραψε εις Αγίους Βαβασσιινιάς**, θέλοντας να τονίσει την εξ Ελλάδος νησιώτικη καταγωγή του και να προσδώσει έτσι περισσότερη αίγλη στα έργα του.

Στο ναό αυτόν άφησε ένα μεγάλο έργο, τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα. Ζωγράφησε τις δώδεκα μεγάλων διαστάσεων δεσποτικές εικόνες του εικονοστασίου.

Δικές του φαίνεται να είναι και οι εικόνες στον άμβωνα με τους ευαγγελιστές και την εικόνα του Χριστού, καθώς επίσης, και οι εικόνες του δωδεκαόρτου και των αποστόλων.

Ένα χρόνο μετά, το 1882, εργάζεται στο Κολλόσι, στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Λουκά. Εκεί έχει αφήσει ένα πολυπληθές έργο μονοπρόσωπων και πολυπρόσωπων εικόνων. Ζωγράφησε στις δύο επάνω σειρές του εικονοστασίου εικόνες αποστόλων και διαφόρων άλλων αγίων καθώς και εικόνες δεσποτικών και θεομητορικών εορτών.

Στη συνέχεια, το 1884 τον προσκαλεί ο Ηγούμενος της Μονής του Αγίου Νεοφύτου, Ιερομόναχος Γρηγόριος (1855-1893), για να κοσμήσει το τέμπλο του καθολικού της μονής με νέες εικόνες. Στην δεσποτική εικόνα του Χριστού διακρίνουμε την υπογραφή του «**1884. επί Γρηγορίου Καθ. Νικόλαος Π.(απά)Στεφάνου έγραψε**»

Όπως αναφέρει ο Ι. Τσικνόπουλος, «*επί της ηγουμενίας του Γρηγορίου κατά το 1884, εζωγραφήθησαν υπό του Αγιογράφου Νικόλαου Η. Στεφάνου*

, (έγραψε Η αντί Παπά είτε εκ παραδρομής είτε από λάθος ανάγνωση της συντομογραφίας), αι επτά μεγάλοι εικόνες του τέμπλου, εκ των οποίων δύο η Μ(ΗΤΗ)Ρ Θ(ΕΟ)Υ και ο ΙΣ ΧΣ Ο ΩΝ διατηρούνται ανέπαφοι, αι δε λοιπαί επιδιορθώθησαν κατά το 1951[5]».

Οι εικόνες αυτές είναι: **Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ, Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝ(ΗΣ) Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΩΡΑΙΑ ΠΥΛΗ.**

Οι εικόνες αυτές, το 1951, επιζωγραφίστηκαν από τον Αγιορείτη Μοναχό, ζωγράφο Δαμασκηνό, ο οποίος είχε κληθεί από τον τότε Ηγούμενο της Μονής και διέμεινε για μικρό χρονικό διάστημα στη μονή, στις αρχές τις δεκαετίας το 50.

Ο Ι. Τσικνόπουλος, χαρακτηρίζει επίσης, τις εικόνες του Νικολάου «καλλιτεχνικότητες».

Κατά πάσα πιθανότητα, ο Νικόλαος κατά την περίοδο που εργάστηκε στη μονή (1883-1888), επιζωγράφησε και την εικόνα της Παναγίας της Εγκλειστριανής.

Μετά την πρόσφατη συντήρηση και επιδιόρθωσή της, η αποκάλυψη της νέας εικόνας επεφύλαξε μια ευχάριστη έκπληξη στον έμπειρο αγιογράφο και ερευνητή της βυζαντινής τέχνης, κ. Γιώργο Πέτρου, ο οποίος σε πρόσφατη δημοσίευση έρευνάς του, αποδεικνύει ότι η εικόνα αυτή ανήκει στο χρωστήρα του γνωστού Κρητικού αγιογράφου Θεοφάνη Στρελίτζα[6].

Στην κοινότητα Τερσεφάνου της Λάρνακας άφησε επίσης, αρκετά και αξιόλογα έργα. Με την άφιξή του στο νησί το 1880, πρέπει να εγκαταστάθηκε στο χωριό. Τα πρώτα έργα του αρχίζουν από το 1881 με την εικόνα των αποστόλων Φιλίππου και Παύλου. (εικ. 5)



Εικ.5 Νικόλαος Παπαστεφάνου, Οι Άγιοι Απόστολοι Παύλος και Φίλιππος 1881, ναός Αγ. Μαρίας, Τερσεφάνου

Έργα του εντοπίσαμε και στη Χλώρακα της Πάφου, στο Μητροπολιτικό κτήριο της Χωρεπισκοπής Αρσινόης αλλά και αλλού.



Εικ. 6 Νικόλαος Παπαστεφάνου, Ο Αγ. Γεώργιος 1902 , Κ. Δρυς Λάρνακα

Αξιοσημείωτη είναι και η ενυπόγραφη εικόνα του Αγίου Γεωργίου στον Κάτω Δρυ

(εικ. 6), της ορεινής περιοχής Λάρνακας. Στην εικόνα αυτή παριστάνεται ο Άγιος Γεώργιος έφιππος σε άσπρο άλογο. Φοράει ένα μπλε κοντό χιτώνα και ένα κόκκινο μανδύα. Με το αριστερό του χέρι τραβά τα ηνία για να ελέγχει το άλογο, ενώ με το δεξί του χέρι καρφώνει στο στόμα το δράκο με κοντάρι. Η εικόνα φέρει την εξής επιγραφή «*Δέησις της δούλης του Θεού/, Ελένης Γαβριήλ Πρεσβυτέρας/ Παπά Χριστοφόρου./ 1902/ Νικόλαος Ζωγράφος/ έγραψε.*»

Πέραν των εικόνων αυτών που εντοπίσαμε, πιστεύουμε ότι υπάρχουν πολλά έργα του Νικόλαου Παπαστεφάνου διάσπαρτα σε όλο το νησί.

Σύμφωνα με τη χειρόγραφη του μαρτυρία μπορούμε να καταρτίσουμε το πιο κάτω βιογραφικό **ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ**:

1849 Έτος γέννησης του Νικόλαου Παπαστεφάνου

1854 Φοιτά στο δημοτικό σχολείο της Σύμης

1857 Ο πατέρας του γίνεται ιερέυς (παπά Στέφανος)

1859 Επιστρέφει στη Σύμη, φοιτά στην Τρίτη τάξη του δημοτικού

1860 Πηγαίνει μαζί με τον πατέρα του στην Αλεξάνδρεια

1861 Το Φεβρουάριο του 1861 εγκαθίσταται με τον πατέρα του στη Λεμεσό

1861 24 Σεπτεμβρίου πεθαίνει η μητέρα του (Χρυσή) στην Κύπρο

1862 Φεύγει από την Κύπρο την Κυριακή της Τυροφάγου και φτάνει στη Σύμη Σάββατο του Λαζάρου

1868 Ξαναβρίσκεται με τον πατέρα του στη Σύμη

1869-1870 Πάει στην Αλικαρνασσό με τον πατέρα του (Βουτρούμη) όπου παντρεύεται και μετά από λίγο χωρίζει

1871 Βρίσκεται στη Χίο (Παναγία Λατομίτησας)

1872 Βρίσκεται στη Μέλασσον ή Μύλασα

1876 Εργάζεται σε ναό στο Λιβήσι, Μικρά - Ασία

1880 Επιστρέφει στην Κύπρο, την ίδια χρονιά γεννιέται και ο γιός του Νεόφυτος Νικόλα Ζωγράφος

1881 Εργάζεται στο Ναό των Αγίων Αναργύρων στους Αγίους Βαβατσινιάς

επαρχίας Λάρνακας

1882 Εργάζεται στο Κολλόσι, στον Ιερό ναό του Αποστόλου Λουκά

1883-1884 -1888 Εργάζεται στο Μοναστήρι του Αγίου Νεοφύτου στην Πάφο επί Ηγουμένου Γρηγορίου

1919 Γράφει το ημερολόγιό του.

1920 Θάνατος του Νικόλαου Παπαστεφάνου

[Συνεχίζεται]

[5] Ι. Τσικνόπουλος, *Ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος και η Ιερά αυτού μονή*, 1955.

[6] Αριστείδου Βικέτου, “ Το πέρασμα του αγιογράφου Θεοφάνους του Κρητός από την Κύπρο” . Πηγή: <http://blogs.sch.gr/kantonorou/2010/06/23/>. Ανακτήθηκε στις 24/9/15